

สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19
Condition and Problem on Operations of Internal Quality
Assurance in Schools under the Secondary Educational
Service Area Office 19

ภณัฐพงศ์ พลมุข และ ¹จักรกฤษ โปดากล

Panatpong Phonmook and Chaakkrit Podapon

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University

¹Corresponding Author, Email: sps072560@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 326 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียวด้วย

ผลการวิจัยพบว่า

ระดับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ในภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก

1.ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

364 วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2561)

2.ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบด้านพบว่า ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ปัญหาทั้ง 8 ด้าน มีจำนวน 16 ข้อ โดยได้มีการเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในไว้จำนวน 26 ข้อ

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายใน; เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the conditions the internal quality assurance in schools. 2) to compare the conditions operation on internal quality assurance in schools, classified by the position of career and sizes of school 3) to study the problem and solutions of the operation internal quality assurance in schools of the secondary educational service area office 19. The sample was the administrators and teachers 326 persons in school. The research instrument was a questionnaire. The basic statistical statistics. Were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test (One-way ANOVA)

The research found that

The level of the conditions of the internal quality assurance in schools of the secondary educational service area office 19 in overall and each individual aspects were at a high level.

The result of comparison that classified by the position of career, the overall was not different. For consider in each aspects found the different aspects were to do the internal quality assurance by education standard quality of the educational organizations and the continuing development of education quality. The difference was statistically significant at 0.01 levels. For the yearly internal education quality report, the difference was statistically significant at 0.05.

The result of comparison that classified by the sizes of school found the overall difference was statistically significant at 0.05. For consider in each aspects found the yearly internal education quality report and the continuing development of education quality the difference was statistically significant at 0.01.

There were 16 problems of 5 aspects. There were 26 internal quality assurance guidelines were proposed.

Keywords: Operations of Internal Quality Assurance; the Secondary Educational Service Area Office 19

บทนำ

โลกปัจจุบัน เป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้าน เทคโนโลยี จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องมีการ เตรียมพร้อมในด้านการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการ เปลี่ยนแปลงคือ คุณภาพของคน ดังนั้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) มาตรา 6 บัญญัติไว้ว่าการจัดการศึกษาต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และได้ให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพ การศึกษาว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการ สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็น กระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต (พูนทรัพย์ โยธา, 2554) เกิด การสร้างผลผลิตตามวัฒนธรรมแสงปัญญา เปรียบเสมือนการสร้างรากใบที่สมบูรณ์เพื่อให้ได้ ผลผลิตที่มีคุณภาพ (พระครูวิรุฬหวัชรธรรม, 2560)

การประกันคุณภาพการศึกษาถือเป็นมาตรการยกมาตรฐานของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน ตามที่กำหนด จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องมีความตระหนักให้ความสำคัญ และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง (จำรัส นองมาก, 2544; สมคิด พรหมจ้อย, 2544) มีการบริหารจัดการ เครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ในลักษณะการเข้ามาส่วนร่วมในโรงเรียน ของผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และองค์กรศาสนา (อ่อนจันทร์ นุชบุรณ์, 2559) สามารถได้การได้รับการยอมรับนับถือยกย่องส่งเสริมสนับสนุนสมาชิกที่มี ผลงานดีให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน มีการคิดและ สร้างสรรค์งานใหม่ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงานได้อย่างเหมาะสม (วงศพัทธ นาม บุตดี, 2560)นอกจากนี้สภาพปัญหาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 19 คือ สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษายังมี ปัจจัยหลายประการที่เป็นปัญหาอุปสรรค ส่งผลให้ระบบการประกันคุณภาพไม่สำเร็จ จะเห็นได้ จากการประกันคุณภาพภายนอกรอบ 3 ปี 2558 พบว่า 52 โรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน 32 โรงเรียน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 เพื่อเป็นข้อมูลนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหา การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกฎกระทรวงศึกษาธิการ 2553

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,184 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างถึงในพิมพ์อร สดเอี่ยม, 2557) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 326 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 64 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การหาความเชื่อมั่น สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้สถิติ t (t -test) และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้สถิติ F (F -test)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 326 คน ใช้แบบสอบถามจำนวน 326 ชุด สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบสภาพความสมบูรณ์ จำนวน 326 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1.ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้บริหารโรงเรียน	20	6.13
ครูผู้สอน	306	93.87
รวม	326	100.00
2. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	75	23.00
ขนาดกลาง	135	41.41
ขนาดใหญ่	21	6.45
ขนาดใหญ่พิเศษ	95	29.14
รวม	326	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าข้าราชการครูของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 93.87 และสอนอยู่โรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.41 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 29.14 โรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 23.00 และโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 6.45

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ปรากฏผลดังตารางที่ 2
ตารางที่ 2 คะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) สภาพการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19
โดยรวมทุกด้าน

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.44	0.18	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.43	0.17	มาก
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.40	0.17	มาก
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	4.37	0.15	มาก
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.51	0.19	มาก
6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.40	0.19	มาก
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.39	0.19	มาก
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.29	0.19	มาก
รวม	4.40	0.07	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามข้าราชการครูของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายใน ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.07) เมื่อพิจารณาราย
ด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การ
ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.19) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา
ของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.18) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.43,
S.D. = 0.17) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.17) การประเมินคุณภาพ
ภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.19) การรายงานคุณภาพ
การศึกษาประจำปี ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.19) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.15) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดให้มีการ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.19) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยรวม
และรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 3

สภาพดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	ตำแหน่งหน้าที่				t-test	Sig
	ผู้บริหาร n=20		ครูผู้สอน n=306			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. กำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.46	0.19	4.43	0.17	0.64	0.52
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.39	0.19	4.43	0.17	1.03	0.30
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.44	0.19	4.40	0.17	0.98	0.33
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.35	0.15	4.37	0.15	0.50	0.61
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณ ภาพการศึกษา	4.53	0.19	4.50	0.18	0.72	0.47
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.51	0.19	4.39	0.18	2.58	0.01**
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นราย งานประเมินคุณภาพภายใน	4.31	0.13	4.39	0.19	2.40	0.02*
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.41	0.21	4.27	0.18	2.92	0.00**
รวม	4.43	0.08	4.40	0.06	1.42	0.16

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

**4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
โดยรวมและรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 4**

ความคิดเห็น ของข้าราชการครู	ขนาดของโรงเรียน								$\bar{X}$	SD	แปล ผล
	ขนาดเล็ก (n =75)		ขนาดกลาง (n =135)		ขนาดใหญ่ (n =21)		ขนาดใหญ่ พิเศษ (n =95)				
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1. กำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.42	0.17	4.45	0.19	4.48	0.19	4.42	0.15	4.44	0.18	มาก
2.จัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษาที่ มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.42	0.19	4.44	0.16	4.38	0.16	4.43	0.17	4.43	0.17	มาก
3.จัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	4.44	0.21	4.38	0.14	4.37	0.18	4.40	0.16	4.40	0.17	มาก
4.ดำเนินงานตามแผน พัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	4.38	0.21	4.38	0.13	4.41	0.15	4.34	0.12	4.37	0.15	มาก
5.จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.47	0.19	4.50	0.17	4.46	0.15	4.54	0.20	4.50	0.19	มาก
6.จัดให้มีการประเมิน คุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.38	0.20	4.41	0.18	4.41	0.21	4.39	0.18	4.40	0.19	มาก
7.จัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายใน	4.33	0.15	4.36	0.19	4.42	0.14	4.46	0.19	4.38	0.19	มาก
8. จัดให้มีการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.22	0.25	4.29	0.15	4.30	0.14	4.31	0.16	4.28	0.19	มาก
รวม	4.38	0.07	4.40	0.05	4.40	0.05	4.41	0.07	4.40	0.07	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวม ผลปรากฏดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D.=0.07) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D.=0.19) รองลงมา คือ ด้านที่ 3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.44$, S.D.=0.21) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.22$, S.D.=0.25)

โรงเรียนขนาดกลาง ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.=0.05) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, S.D.=0.17) รองลงมา คือ ด้านที่ 1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.45$ S.D.=0.19) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.29$, S.D.=0.15)

โรงเรียนขนาดใหญ่ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.=0.05) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.48$, S.D.=0.19) รองลงมา คือ ด้านที่ 5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D.=0.15) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.30$, S.D.=0.14)

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D.=0.07) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.54$, S.D.=0.20) รองลงมา คือ ด้านที่ 7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.46$, S.D.=0.19) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.31$, S.D.=0.16)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผู้วิจัยขออภิปรายประเด็นสำคัญที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 พบว่า คิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย

เขต 19 จำแนกเป็น 8 ขั้นตอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ วรชมล พิงอำนาจ (2550) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า 1) สถานศึกษาของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งรายชื่อ รายด้านและโดยรวม 2) สถานศึกษาของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ที่จัดการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ต่างกันมีสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านทั้ง 8 ขั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็น กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา เป็นภาระงานปกติของสถานศึกษาที่ จะต้องดูแลเอาใจใส่จัดระบบให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม ดังนั้นหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้อง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานจนถึงประเมินตนเองปรับปรุง พัฒนางานของตนในทิศทางเดียวกันเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้อง กับหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ครู บุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม สอดคล้องกับปรัชญา เวสารัชช์ (อ้างถึงในชุมพร กรุณา, 2550) ที่กล่าวว่าการเตรียมการ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรใน

สถานศึกษาเป็นตัวสำคัญที่จะ ทำให้การประกันคุณภาพภายในเป็นไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริยศ เหลี่ยมสิงขร (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียน สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการทำงานแบบทีม การศึกษาดูงานและการประชุม ปฏิบัติการ ส่งผลให้เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคแนวทางการทำงาน ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงาน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ทำงานร่วมกันแบบ กัลยาณมิตร เป็นการสร้างความพร้อมการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยสำหรับสถานศึกษา

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาบุคลากรครูทุกคนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมทุกปี
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ผู้บริหารควรมีการจัดทำข้อมูลสถานศึกษาที่เป็นจริงและเป็นปัจจุบันอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างเพียงพอ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการประชุมแบ่งงานเพื่อดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี
5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารควรจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ผู้บริหารควรจัดให้มีรูปแบบรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรมีการรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากการประเมินภายนอก ในระดับคุณภาพดีหรือดีมากทุกมาตรฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19

เอกสารอ้างอิง: References

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- Ministry of Education. (2009). *National Education Act, B.E. 2542 (1999) and Amendments (No. 2) B.E. 2545*. Bangkok: The Organization for Delivery of Goods and Parcels.
- จำรัส นองมาก. (2544). *การประเมินคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Nongmak, J. (2001). *Educational Quality Assessment*. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- พระครูวิรุฬห์ธรรม. (2560). การบริหารโรงเรียนวิถีพุทธด้วยพุทธวิธี. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(3), 15-26.
- Phrakhruwiroonwatcharadham. (2017). Buddhist Way of Life Schools Administration by Buddhist Way. *Journal of Education Review*, 4(3), 15-26.
- วงศพัทธ์ นามบุตดี. (2560). แรงจูงใจในการทำงานอย่างมีความสุขของพนักงานเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 5(3), 229-236.
- Nambuddee, W. (2017). Happy Work Motivation of Khon Kaen Municipality Employees, Khon Kaen Province. *Journal of MCU Peace Studies*, 5(3), 229-236.

- วารินทร์ สินสุวสุต. (2543). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สยามมิตรการพิมพ์.
- Sinsuvasut, W. (2000). *Quality Assurance for Education*. Bangkok: Siammitr Printing.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: จตุพรดีไซน์.
- Promjuay, S. (2001). *Quality assurance within the institution*. Bangkok: Chatuporn Design
- สมศักดิ์ สินธุระเวชณ์. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 1(5), 27-40.
- Sintharavee, S. (1998). *Quality Assurance for Education*. *Academic Journal*, 1 (5): 27-40.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Office of the Basic Education Commission. (2011). *Internal quality assessment according to educational standards of educational institutions*. Bangkok: Community Publishing House of Agricultural Cooperatives.
- อุทุมพร จามรมาน. (2545). *การประกันคุณภาพการศึกษาสำนักงานพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษาที่ครบวงจร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ฟีนี.
- Charmonman, U. (2002). *Quality Assurance for Education, Office of Educational Development and Quality Assurance*. Bangkok: Dental Clinic.
- อ่อนจันทร์ นุชบุรณ์. (2559). รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 4(2), 104-119.
- Nuchaboon, O. (2016). Administrative Network of Knowledge Management Model for Organizational Learning School under Suphanburi Primary Educational Service Area Office II. *Journal of MCU Peace Studies*, 4(2), 104-119.

